

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (ôsma komora)

z 11. novembra 2021 *

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Nariadenie (EÚ) č. 1169/2011 – Poskytovanie informácií o potravinách spotrebiteľom – Článok 9 ods. 1 písm. l) – Výživové údaje – Článok 31 ods. 3 druhý pododsek – Výpočet energetickej hodnoty a množstva živín – Možnosť poskytnúť tieto informácie o potravinách po príprave – Podmienky – Článok 33 ods. 2 druhý pododsek – Vyjadrenie na jednu porciu alebo konzumnú jednotku“

Vo veci C-388/20,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor, Nemecko) z 23. júla 2020 a doručený Súdnemu dvoru 14. augusta 2020, ktorý súvisí s konaním:

Bundesverband der Verbraucherzentralen und Verbraucherverbände – Verbraucherzentrale Bundesverband eV

proti

Dr. August Oetker Nahrungsmittel KG,

SÚDNY DVOR (ôsma komora),

v zložení: predseda siedmej komory J. Passer (spravodajca), vykonávajúci funkciu predsedu ôsmej komory, sudcovia F. Biltgen a N. Wahl,

generálny advokát: A. Rantos,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- Bundesverband der Verbraucherzentralen und Verbraucherverbände – Verbraucherzentrale Bundesverband eV, v zastúpení: P. Wassermann, Rechtsanwalt,
- Dr. August Oetker Nahrungsmittel KG, v zastúpení: C. Konnertz-Häußler, Rechtsanwältin,
- Európska komisia, v zastúpení: C. Hödlmayr a B. Rous Demiri, splnomocnení zástupcovia,

* Jazyk konania: nemčina.

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 2. septembra 2021,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 31 ods. 3 druhého pododseku, ako aj článku 33 ods. 2 druhého pododseku nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1169/2011 z 25. októbra 2011 o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom, ktorým sa menia a dopĺňajú nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1924/2006 a (ES) č. 1925/2006 a ktorým sa zrušuje smernica Komisie 87/250/EHS, smernica Rady 90/496/EHS, smernica Komisie 1999/10/ES, smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/13/ES, smernice Komisie 2002/67/ES a 2008/5/ES a nariadenie Komisie (ES) č. 608/2004 (Ú. v. EÚ L 304, 2011, s. 18).
- 2 Tento návrh bol predložený v rámci sporu medzi Bundesverband der Verbraucherzentralen und Verbraucherverbände – Verbraucherzentrale Bundesverband eV (Spolková únia spotrebiteľských centier a združení, Nemecko) (ďalej len „BVV“) a spoločnosťou Dr. August Oetker Nahrungsmittel KG (ďalej len „Dr. Oetker“), ktorý sa týka návrhu, aby bola tejto spoločnosti uložená povinnosť uviesť označenie výživovej hodnoty uvedené na prednej strane obalu müsli do súladu s požiadavkami nariadenia č. 1169/2011.

Právny rámec

- 3 Odôvodnenia 35, 37 a 41 nariadenia č. 1169/2011 uvádzajú:

„(35) S cieľom uľahčiť porovnanie výrobkov v rôznych veľkostiach balenia je preto vhodné zachovať požiadavku povinne uvádzať výživové údaje na množstvách 100 g alebo 100 ml a prípadne povoliť dodatočné údaje na jednu porciu. Ak sú teda potraviny balené v jednotlivých porciách alebo konzumných jednotkách, malo by sa okrem vyjadrenia na 100 g alebo na 100 ml povoliť uvádzanie výživových údajov na porciu alebo konzumnú jednotku. Navyše s cieľom poskytnúť porovnateľné údaje týkajúce sa porcií alebo konzumných jednotiek by Komisia mala byť oprávnená prijať pravidlá o uvádzaní výživových údajov na porciu alebo na konzumnú jednotku v prípade konkrétnych kategórií potravín.

...

(37) Keďže jedným z cieľov tohto nariadenia je poskytnúť konečnému spotrebiteľovi základ na rozhodovanie o výbere na základe informácií, je v tejto súvislosti dôležité zabezpečiť, aby konečný spotrebiteľ informáciám poskytnutým na označení ľahko rozumel. ...

...

(41) Ak poskytované informácie majú apelovať na priemerného spotrebiteľa a slúžiť na informačný účel, na ktorý sa uvádzajú, ako aj vzhľadom na bežnú úroveň znalostí o predmete výživy by mali byť jednoduché a ľahko zrozumiteľné. Uvádzanie jednej časti informácií o výživovej hodnote v hlavnom zornom poli, všeobecne známom ako predná strana balenia, a druhej časti na inej strane balenia, napríklad na zadnej strane, by mohlo spotrebiteľov mýliť. Výživové údaje by sa teda mali uvádzať v jednom zornom poli. Navyše

sa na báze dobrovoľnosti najdôležitejšie informácie o výživovej hodnote môžu opakovať v hlavnom zornom poli s cieľom pomôcť spotrebiteľom, aby pri nakupovaní potravín ľahko rozoznali základné informácie o výživovej hodnote. Slobodný výber toho, ktoré informácie by sa mohli opakovať, by spotrebiteľov mohol mýliť. Preto je potrebné spresniť, ktoré informácie sa môžu opakovať.“

- 4 Článok 9 tohto nariadenia, nazvaný „Zoznam povinných údajov“, v odseku 1 stanovuje:

„V súlade s článkami 10 až 35 a okrem výnimiek obsiahnutých v tejto kapitole je povinné uvádzať tieto údaje:

...

l) výživové údaje.“

- 5 Článok 30 uvedeného nariadenia, nazvaný „Obsah“, stanovuje:

„1. Povinné výživové údaje obsahujú tieto údaje:

a) energetickú hodnotu a

b) množstvo tuku, nasýtených mastných kyselín, sacharidov, cukrov, bielkovín a soli.

...

3. Ak sa na označení balených potravín uvádzajú povinné výživové údaje uvedené v odseku 1, môžu sa na ňom opakovať tieto informácie:

a) energetická hodnota alebo

b) energetická hodnota spolu s množstvami tukov, nasýtených mastných kyselín, cukrov a soli.

4. Odchyľne od článku 36 ods. 1, ak sa na označení výrobkov uvedených v článku 16 ods. 4 uvádzajú výživové údaje, stačí, keď sa v ňom uvedie len energetická hodnota.

5. Bez toho, aby bol dotknutý článok 44, a odchyľne od článku 36 ods. 1, ak sa na označení výrobkov uvedených v článku 44 ods. 1 uvádzajú výživové údaje, stačí, keď sa v nich uvedie len:

a) energetická hodnota alebo

b) energetická hodnota spolu s množstvami tukov, nasýtených mastných kyselín, cukrov a soli.

...“

- 6 Článok 31 toho istého nariadenia, nazvaný „Výpočet“, v odseku 3 stanovuje:

„Energetická hodnota a množstvá živín uvedené v článku 30 ods. 1 až 5 musia zodpovedať hodnotám potravín pri predaji.

V príslušných prípadoch sa informácie môžu týkať potraviny po príprave, ak je uvedený dostatočne podrobný návod na prípravu a informácie sa týkajú potraviny pripravenej na konzumáciu.“

- 7 Článok 32 nariadenia č. 1169/2011, nazvaný „Vyjadrenie na 100 g alebo 100 ml“, v odseku 2 stanovuje:

„Energetická hodnota a množstvo živín uvedené v článku 30 ods. 1 až 5 sa vyjadrujú na 100 g alebo na 100 ml.“

- 8 Článok 33 tohto nariadenia, nazvaný „Vyjadrenie na jednu porciu alebo konzumnú jednotku“, v odsekoch 1 a 2 stanovuje:

„1. Energetická hodnota a množstvo živín uvedené v článku 30 ods. 1 až 5 sa môžu v týchto prípadoch vyjadriť na jednu porciu a/alebo na konzumnú jednotku, ktorú spotrebiteľ ľahko spozná, ak je množstvo porcie alebo konzumnej jednotky uvedené na etikete a ak je počet porcií alebo konzumných jednotiek v balení uvedený:

- a) dodatočne k forme vyjadrenia na 100 g alebo na 100 ml uvedenej v článku 32 ods. 2;
- b) dodatočne k forme vyjadrenia na 100 g alebo na 100 ml uvedenej v článku 32 ods. 3, pokiaľ ide o množstvo vitamínov a minerálnych látok;
- c) dodatočne k forme vyjadrenia na 100 g alebo na 100 ml uvedenej v článku 32 ods. 4 alebo namiesto nej.

2. Odchyľne od článku 32 ods. 2 v prípadoch uvedených v článku 30 ods. 3 písm. b) sa môže množstvo živín a/alebo percentuálny podiel referenčných príjmov uvedených v prílohe XIII časti B vyjadriť len na jednu porciu alebo konzumnú jednotku.

Ak sú množstvá živín vyjadrené iba na jednu porciu alebo konzumnú jednotku v súlade s prvým pododsekom, energetická hodnota sa vyjadrí na 100 g alebo na 100 ml a na jednu porciu alebo konzumnú jednotku.“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

- 9 Dr. Oetker je nemecký potravinársky podnik, ktorý vyrába a predáva müsli pod názvom „Dr. Oetker Vitalis Knuspermüsli Schoko+Keks“ (chrumkavé müsli s čokoládou a sušienkami). Obal tohto výrobku tvorí kartónová škatuľa v tvare kvádra.

- 10 Na tomto obale sú uvedené nasledujúce výživové údaje:

- na bočnej strane obalu (úzka strana kartónu) pod názvom „Informácia o výživovej hodnote“ sú uvedené údaje o energetickej hodnote a množstvách tukov, nasýtených mastných kyselín, sacharidov, cukrov, bielkovín a soli, a to jednak na 100 g výrobku v stave pri predaji a jednak na jednu porciu 40 g müsli pripraveného so 60 ml mlieka s obsahom tuku 1,5 %,
- na prednej strane obalu (hlavné zorné pole kartónu) sú zopakované údaje o energetickej hodnote a množstvách tukov nasýtených mastných kyselín, cukrov a soli zodpovedajúce len porcii výrobku po príprave.

- 11 BVV vyzvala spoločnosť Dr. Oetker, aby pri reklame súvisiacej s výrobkom uvedeným v bodoch 9 a 10 tohto rozsudku dodržiavala pravidlá týkajúce sa výživových údajov, ktoré sú stanovené v nariadení č. 1169/2011. Podľa BVV totiž Dr. Oetker porušila článok 33 tohto nariadenia v spojení s jeho článkami 30 a 32, lebo na prednej strane tohto výrobku nie je energetická hodnota uvedená na porciu výrobku v stave pri predaji, ale len na porciu výrobku po príprave.
- 12 Keďže táto výzva zostala bez odozvy, BVV podala žalobu na Landgericht Bielefeld (Krajinský súd Bielefeld, Nemecko), ktorý rozsudkom z 8. augusta 2018 vyhovel tejto žalobe. Dr. Oetker podala odvolanie, na základe ktorého Oberlandesgericht Hamm (Vyšší krajinský súd Hamm, Nemecko) rozsudkom z 13. júna 2019 zrušil tento rozsudok a zamietol žalobu BVV.
- 13 BVV podala proti rozsudku Oberlandesgericht Hamm (Vyšší krajinský súd Hamm) opravný prostriedok „Revision“ na Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor, Nemecko), ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania.
- 14 Podľa vnútroštátneho súdu výsledok konania o uvedenom opravnom prostriedku závisí najmä od toho, či sa článok 31 ods. 3 a článok 33 ods. 2 nariadenia č. 1169/2011 majú vykladať v tom zmysle, že v prípade, o aký ide vo veci samej, zakazujú uvádzať na prednej strane obalu na propagačné účely informácie o výživovej hodnote na jednu porciu potraviny po príprave bez toho, aby bola uvedená aj energetická hodnota na 100 g tejto potraviny v stave pri predaji.
- 15 Za týchto podmienok Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:
 - „1. Má sa článok 31 ods. 3 druhý pododsek nariadenia č. 1169/2011 vykladať v tom zmysle, že toto ustanovenie sa uplatňuje len na potraviny, ktoré si vyžadujú prípravu a pre ktoré je vopred stanovený spôsob prípravy?
 2. V prípade zápornej odpovede na prvú otázku: Vzťahuje sa slovné spojenie „na 100 g“ uvedené v článku 33 ods. 2 druhom pododseku nariadenia č. 1169/2011 len na 100 gramov výrobku v stave pri predaji, alebo – prinajmenšom tiež – na 100 gramov potraviny po príprave?“

O prejudiciálnych otázkach

O prvej otázke

- 16 Svojou prvou prejudiciálnou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 31 ods. 3 druhý pododsek nariadenia č. 1169/2011 vykladať v tom zmysle, že toto ustanovenie sa uplatňuje len na potraviny, ktorých konzumácia si vyžaduje prípravu a pre ktoré je predpísaný spôsob prípravy.
- 17 V prejednáwanej veci možno výrobok, o ktorý ide vo veci samej, pripraviť rôznymi spôsobmi, a to najmä pridaním mlieka, jogurtu, tvarohu, ovocnej šťavy, ovocia, džemu alebo medu. Môže sa tiež konzumovať bez akejkoľvek prípravy.
- 18 Súdny dvor má preto rozhodnúť, či v prípade, keď existujú rôzne spôsoby prípravy potraviny, sa výživové údaje dobrovoľne zopakované na prednej strane obalu tejto potraviny môžu obmedziť len na jeden z týchto spôsobov prípravy.

- 19 Podľa článku 31 ods. 3 druhého pododseku nariadenia č. 1169/2011 sa „v príslušných prípadoch“ môžu poskytnúť informácie o výživovej hodnote „potraviny po príprave“ namiesto potraviny v stave „pri predaji“, „ak je uvedený dostatočne podrobný návod na prípravu a informácie sa týkajú potraviny pripravenej na konzumáciu“.
- 20 Výklad tohto ustanovenia, ktoré neobsahuje nijaký výslovný odkaz na právo členských štátov s cieľom určiť jeho zmysel a pôsobnosť, musí zohľadňovať nielen znenie tohto ustanovenia, ale aj jeho kontext a cieľ sledovaný príslušnou právnou úpravou (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 16. júla 2020, AFMB a i., C-610/18, EU:C:2020:565, bod 50).
- 21 Ako uviedol generálny advokát v bodoch 45, 49 a 50 svojich návrhov, doslovný a kontextuálny výklad nie je rozhodujúci, pokiaľ ide o otázku, či sa článok 31 ods. 3 druhý pododsek nariadenia č. 1169/2011 vzťahuje len na potraviny, ktoré majú vopred stanovený jediný spôsob prípravy, alebo aj na potraviny, ktoré možno pripravovať rôznymi spôsobmi, najmä prostredníctvom ďalších prísad pridaných k týmto potravinám. Okrem toho, že znenie tohto ustanovenia neuvádza žiadnu skutočnosť, ktorá by mohla poskytnúť jasnú a jednoznačnú odpoveď na túto otázku, nariadenie č. 1169/2011 neobsahuje totiž žiadne ustanovenie týkajúce sa výpočtu a prezentácie výživových údajov, ktoré sa musia uvádzať na prednej strane obalu.
- 22 Odpoveď a najmä zmysel výrazu „v príslušných prípadoch“, ktorý sa nachádza v článku 31 ods. 3 druhom pododseku nariadenia č. 1169/2011, teda možno nájsť len s prihliadnutím na teleologický výklad.
- 23 Pokiaľ ide o cieľ sledovaný článkom 31 ods. 3 druhým pododsekom nariadenia č. 1169/2011, treba ho posudzovať tak s ohľadom na účel tohto ustanovenia, ako aj s ohľadom na ciele dotknutej právnej úpravy, medzi ktoré patrí, ako už Súdny dvor uviedol, aj cieľ spočívajúci v zabezpečení vysokej úrovne ochrany spotrebiteľa vzhľadom na informácie o potravinách, pri rešpektovaní ich rozdielov vo vnímaní (pozri v tomto zmysle rozsudok z 1. októbra 2020, Groupe Lactalis, C-485/18, EU:C:2020:763, bod 43 a citovanú judikatúru).
- 24 Ako uviedol generálny advokát v bode 52 svojich návrhov, z odôvodnení 35 a 41 nariadenia č. 1169/2011 vyplýva, že cieľom článku 31 tohto nariadenia je uľahčiť porovnanie potravín a informovať spotrebiteľov.
- 25 Podľa odôvodnenia 35 je totiž cieľom ustanovení týkajúcich sa uvádzania výživových údajov na 100 g alebo na 100 ml „uľahčiť porovnanie výrobkov v rôznych veľkostiach balenia“. Toto odôvodnenie tiež spresňuje, že „okrem vyjadrenia na 100 g alebo na 100 ml“ sú „prípadne“ povolené aj „dodatočné údaje na jednu porciu“, „ak sú... potraviny balené v jednotlivých porciách alebo konzumných jednotkách“.
- 26 V odôvodnení 41 sa tak stanovuje, že poskytované výživové informácie, ktoré „majú apelovať na priemerného spotrebiteľa a slúžiť na informačný účel, na ktorý sa uvádzajú,... by mali byť jednoduché a ľahko zrozumiteľné“. Z tohto odôvodnenia tiež vyplýva, že „na báze dobrovoľnosti [sa] najdôležitejšie informácie o výživovej hodnote môžu opakovať v hlavnom zornom poli s cieľom pomôcť spotrebiteľom, aby pri nakupovaní potravín ľahko rozoznali základné informácie o výživovej hodnote“.
- 27 Z týchto skutočností vyplýva, že v prípade, o aký ide v prejednávanej veci, keď potravinu možno pripraviť rôznymi spôsobmi, platí, že na základe informácií o energetickej hodnote potraviny a množstva živín po príprave podľa návrhu výrobcu nemožno vykonať porovnanie s príslušnými

potravinami iných výrobcov, keďže výpočet energetickej hodnoty a množstva živín výrobku, ktorý možno pripraviť rôznymi spôsobmi, je už z povahy veci premenlivý, keďže sa totiž nevyhnutne líši v závislosti od spôsobu prípravy.

- 28 Chýbajúcu porovnateľnosť nemožno napraviť ani tým, že hodnoty na jednu porciu sú uvedené na inom mieste obalu spolu s hodnotami na 100 g výrobku v stave pri predaji. Ako uviedol Súdny dvor vo svojom rozsudku zo 4. júna 2015, Bundesverband der Verbraucherzentralen und Verbraucherverbände (C-195/14, EU:C:2015:361, body 38 až 40), skutočnosť, že zoznam zložiek sa nachádza na obale predmetného výrobku, neumožňuje sama osebe vylúčiť, že označenie týchto výrobkov a spôsoby tohto označenia môžu viesť spotrebiteľa do omylu. Porovnanie výrobkov analogicky neumožňujú ani izolované informácie nachádzajúce sa na prednej strane obalu a dodatočné údaje nachádzajúce sa na inom mieste obalu spolu s odlišnými referenčnými množstvami môžu, pokiaľ ide o porovnateľnosť s inými výrobkami, spotrebiteľa jednoducho ešte viac mýliť.
- 29 Tento výklad okrem toho potvrdzuje aj odôvodnenie 37 nariadenia č. 1169/2011, podľa ktorého je dôležité zabezpečiť, aby konečný spotrebiteľ informáciám poskytnutým na označení ľahko rozumel, a poskytnúť mu tak základ na rozhodovanie o výbere na základe informácií.
- 30 Potraviny, ktoré možno pripraviť rôznymi spôsobmi, majú byť preto vylúčené z pôsobnosti článku 33 ods. 2 druhého pododseku nariadenia č. 1169/2011.
- 31 Na prvú otázku preto treba odpovedať tak, že článok 31 ods. 3 druhý pododsek nariadenia č. 1169/2011 sa má vykladať v tom zmysle, že toto ustanovenie sa uplatňuje len na potraviny, ktoré si vyžadujú prípravu a spôsob prípravy je vopred stanovený.

O druhej otázke

- 32 Vzhľadom na odpoveď poskytnutú na prvú otázku netreba odpovedať na druhú otázku.

O trovách

- 33 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (ôsma komora) rozhodol takto:

Článok 31 ods. 3 druhý pododsek nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1169/2011 z 25. októbra 2011 o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom, ktorým sa menia a dopĺňajú nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1924/2006 a (ES) č. 1925/2006 a ktorým sa zrušuje smernica Komisie 87/250/EHS, smernica Rady 90/496/EHS, smernica Komisie 1999/10/ES, smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/13/ES, smernice Komisie 2002/67/ES a 2008/5/ES a nariadenie Komisie (ES) č. 608/2004, sa má vykladať v tom zmysle, že toto ustanovenie sa uplatňuje len na potraviny, ktoré si vyžadujú prípravu a spôsob prípravy je vopred stanovený.

Podpisy